

„Četla jsem váš první román. Willie si ho půjčil z knihovny, a když ho dočetl, dal tu knihu mně. Je to moc dobrý, lepší než jsem čekala. Ta dívka mi připomněla mě samotnou, když jsem byla v jejím věku. Nebyla mi sympatická. Měl jste na mysli nějakou skutečnou osobu, když jste to psal?“

Lesser odpoví, že neměl.

Usednou na lavičku.

„Vy jste všichni soustředění jenom na sebe,“ poznamená Irene. „Když se Willie zažere do toho svého psaní, je to s ním k nevydržení. Bojuje s tím od rána do večera. Těžko se to snáší.“

Prohlíží si špičky svých střevíčků a opět se maličko usměje.

„Měl toho už sam pěkně plný zuby, a vy jste mu to ještě víc zkomplikoval. To, jak jste mu jeho knihu zkritizoval, ho strašně ranilo.“

„Nechtěl jsem ho ranit.“

„Prý o tom nemáte valné mínění.“

„Povídky se mi líbily víc než ta autobiografie. Jsou mnohem originálnější.“

„Není to jenom autobiografie. Willie se přistěhoval do Harlemu z Georgie s matkou a mladší sestrou, když mu bylo šestnáct.“

„Myslel jsem, že z Mississippi.“

„Když mluví o svém rodišti, je to vždycky někde jinde. Myslím, že na svoje dětství vzpomíná moc nerad.“

„Asi je toho víc, nač nerad vzpomíná. Strávil opravdu nějakou dobu ve vězení?“

„Dva roky. Ale v té knize je spousta míst vyfabulovaných. Willie má velkou představivost. Strašně ho baví si vymýšlet. Měl byste ho slyšet, když se o sobě doopravdy rozpovídá. Právě něco takového bych v jeho knize moc ráda viděla. Líbí se vám to, na čem pracuje teď?“

„Zatím ano,“ odpoví Lesser.

„Myslíte si, že je dobrý spisovatel – nebo spíš že z něj jednou bude dobrý spisovatel?“

„Už je, ale jenom někdy a v něčem. Kdyby u toho zůstal a vážně na sobě pracoval, mohl by být opravdu dobrý.“

„Jak vážně? Jako vy, co se můžete málem ušoupat, jak se snažíte psát co nejlíp?“

„Když chce člověk psát opravdu dobře, nemůže si nechávat žádné rezervy.“

„Willie si taky žádné rezervy nenechává.“

Lesser se jí zeptá, jak na tom teď s Williamem jsou.

Irene škrtne zápalkou, ale pak zjistí, že u sebe nemá žádné cigarety.

„Jak to myslíte?“

„Připadá mi, jako byste byli spolu a zároveň spolu nebyli.“

„To jste vystihl docela dobře.“

„Nic mi do toho není, samozřejmě,“ ujišťuje ji Lesser.

„Když to takhle říkáte, znamená to, že si myslíte, že je.“

Přizná se, že by si to přál.

„Já proti té vaší otázce nic nemám, jenom nevím, jak na ni odpovět.“

„Tak neodpovídejte, když se vám nechce.“

„My jsme se s Williamem seznámili asi před třemi lety – to znamená asi půl druhého roku po tom, co jsem zdirhla z univerzity a začala se pokoušet o hereckou kariéru. Ne že bych měla nějaký obzvláštní talent, ale byla jsem tou myšlenkou přímo posedlá. Panebože – byla jsem hroznej cvok – vážila jsem tehdy nejmní o deset kilo víc než teď. Na scéně možná nejsem tak docela špatná, ale když by se občas slušelo, abych šla pod svou úroveň, nedokážu to, a naopak nemám na to, abych byla tak dobrá, jak bych chtěla. Chci tím říct, že jsem chtěla hrát hlavně proto, abych nemusela být sama sebou. Potvrдила to i moje psychoanalýza. Nebylo mi moc jasné, co jsem vlastně zač.“

„Vypadáte jako herečka, ale jako herečka se nechováte. Nic nepředstíráte.“

„Byly doby, kdy byste se divil. Ale k věci. Herectví se pro mě stalo prostředkem, jak utíkat sama před sebou. Byla jsem pěkná mr-

cha – chlapi se kolem mě přímo rojili a lezla jsem z postele do postele – do chvíle, kdy jsem se začala budit mokrá hrůzou.”

Lesserovi připadá, že toho dne odešel z domu jenom proto, aby mohl vyslechnout její zpověď.

„Víc než rok to pak se mnou pěkně mlátilo – ale na tom nezáleží. Potkala jsem Willieho a začali jsme spolu chodit. Ta je ho černá kůže mě děsila a zároveň vzrušovala. Nabídla jsem mu, aby se ke mně nastěhoval. Začínala jsem do něj být zamilovaná a taky jsem si chtěla ověřit, jestli dokážu být věrná jednomu chlapovi. A tak jsme spolu opravdu začali žít. Tenkrát ještě nepsal tak usilovně jako teď – určitou dobu mu nebylo jasné, jestli ze sebe udělá militantního revolucionáře, nebo dostojného představitele černošské kultury, a řekla bych, že mu to není jasné ještě ani teď. Psal jenom tehdy, když se mu opravdu chtělo. Ze začátku jsme se dost těžko snaželi, ale pak jsme na sebe začali být hodnější a bylo nám spolu v podstatě moc dobře. Leccos se ve mně uvolnilo, určité věci pro mně přestaly být životně důležité – například moje herecká kariéra. Protože jsem začínala sama sobě líp rozumět a zjistila jsem, že nechci nic dělat polovičatě. A už jsem vám říkala, že jsem začala chodit na psychoanalýzu, k čemuž bych se před tím, než jsem potkala Willieho, nikdy nedokázala přinutit.”

„Milujete ho?”

Její oči jsou najednou nějak hladové. „Proč to chcete vědět?”

„Protože tady spolu sedíme.”

Irene upustí sirku do sněhu.

„Já si myslím, že kromě lásky, kterou cítí ke svému černému lidu, nedokáže milovat už nic jiného než svou práci. Jinak bychom se museli už dávno vzít. Willie si byl vždycky dobře vědom barvy své kůže, ale uvědomuje si ji pořád víc. Čím víc píše, tím je černější. O rasových problémech a barvě pleti se bavíme celé dlouhé hodiny. Bílá holka už pro černochoy není tak zajímavá jako dřív, především pro černé aktivisty. Willie už mi nedovolí, abych ho na

veřejnosti držela za ruku. Když jsem si myslela, že nadešla chvíle, kdy bychom se mohli vzít, uslyšela jsem od něj: „Já ti něco řeknu, Irene. K tomu, co píšu, se vůbec nehodí, abych žil s bílou ženou.” Řekla jsem mu: „Willie, dělej si tedy, co chceš, ale moje trpělivost má taky jisté meze.” Na čas se z mého bytu odstěhoval, ale pak mi jednoho večera zavolal a vrátil se ke mně. Teď spolu býváme jen přes víkend a prý se uvidí, co s námi bude, až se doopravdy zabere do té své nové knihy.”

Lesser mlčí. To, co mu sdělila, ho přivedlo do zvláštního stavu. Cítí, jak se v něm vzdouvá přívál slov, který by mu mohl otevřít cestu ke zcela novým objevům.

„A co vy?” ptá se ho Irene. „Já už vám o sobě všechno řekla.”

Lesser vstane, protože se už nemůže dočkat chvíle, kdy usedne ke psaní.

„Chcete se ještě chvíli procházet?” ptá se Irene. Její oči jsou prázdné, nejisté. Otevře kabelku a zapátrá v ní po něčem, co nemůže najít, možná po zrcátku. Lesser si vzpomene na „Ženu” Lazara Kohna.

„Když člověk miluje černocho, jedna věc je docela zajímavá,” řekne Irene. „Že si občas sám připadá jako černocho.”

V takovém případě si najdi jiného.

Spisovatel prohlásí, že se musí vrátit ke své práci.

*

Únor ustoupil stranou, aby uvolnil vstup do přítomného času zavanu listů a květů. Nazítří bude zase zima; ale mezitím tento nádech příslibu jara připravil Lesserovi těžkou chvíli.

Toho večera na konci února krácel spisovatel, sám, po východní straně Lexingtonské avenue směrem na jih, a to ze zádného jiného důvodu, než že předešlého večera krácel po druhé straně směrem opačným. Náhle k němu z druhé strany ulice dolehl výbuch smíchu, a když se tam podíval, rozpoznal v proudu chodců Billa Speara a Irene Bellovou. Šli v čele malého průvodu, vnoře-

ného do davu lidí, který tam v pátek večer hustě oživuje chodníky; za sebou měli Sama Clemence a jemu v patách se šimulí další čtyři černoši, rozdělení do dvojic. Napřed pomenší, elegantně obléčený hnědý muž, který měl na hlavě posazený černý velurový klobouk se širokou střešou. Do něho byla zavěšena tělnatá žena světlejší pleti, navlečená do kožichu. A potom dva černoši, oba s výbojnou bradkou, v dlouhých látkových kabátech; jeden si nesl flétnové pouzdro, druhý bubínek bongo, který za chůze otlučkal. Muž s bongem měl něco s nosem, protože ho měl přelepený náplastí.

Lesser znal čtyři z těch sedmi, a když uslyšel jejich smích, vnitřnosti se mu sevřely steskem po jejich společnosti a vydal se za nimi. Když pozoroval Irene s Billem, kteří oba zřejmě byli ve výborné náladě, jeho pocity rychle zhořkly a všechnu touhu pohltila zkorodovaná prázdnota, prohloubená ještě víc studem nad tím, co s ním to setkání udělalo. Že bych na ně žárlil? Jak by to bylo možné, když vlastně nemám nač žárlit, a pokud vím, žárlivost mi vždycky byla cizí? Uvědomil si, že ho zaplavil tíž pocit, jako když na tom svém večírku spatřil Irene poprvé – něco mocnějšího, než jen žádostivost opeřena lítostí, že na ni nenarazil dřív, než ji získal Willie, a tak ho to vyvedlo z míry, že se musel na chvíli zastavit a opřít se o nejbližší kandelábr.

Skupina právě mijela nějaké květinářství, když ho Bill z druhé strany ulice uviděl a zahalekal na něj: „Zdravím tě, Lessere, kde se tu bereš? Přejdi sem k nám. Mám tady pár svých černej bratrů.“

Lesser usilovně bojoval se zmatkem, který se o něj pokoušel, zamával jim a vkročil do vozovky. Černoši a Irene se zájmem přihlíželi, jak v hustém provozu kličkuje před reflektory aut, jako by byli zvědaví, jestli ten manévr ve zdraví přežije. Nakonec se mu to podařilo. Snažil se skrýt nervozitu, která se ho zmocnila, a především se nechtěl shodit před Irene, která ho nezaújatě sledovala očima, jež jako by se ptaly, proč se vyskytuje právě tady, nebo do konce co je zač.

Když člověk přeplave Hellespont tam, kde žádný není, o čem má začít sám sebe přesvědčovat? Či kohokoli jiného?

„Jdeme na mejdan k Mary;“ oznamoval mu Bill. „Nechceš se přidat?“ Lesser odpovídal, že docela rád.

„Tak pojď s náma.“

Harry zabloudil očima k Irene, jako by u ní hledal souhlas, ale ta už zase šla dál.

„Proč s sebou máme brát toho bílýho parchanta?“ ptal se Sam Billa natolik hlasitě, že to Lesser musel slyšet.

„Napsal jednu proklatě dobrou knihu, a sám dobře víš, že mi dal prachy na zařízení mojí nynější pracovny.“

„Klidně pojď s náma, Lessere,“ houkl pak ještě jednou.

Ani jedna dvojice ho mezi sebe nepustila a Lesserovi se nechtělo jít vedle Sama, a tak ten průvod k Maryinu bytu uzavíral. Ze čtyř lidí, co šli před ním, znal jen muže, který si vedl tu černošku s výrazně světlejší pletí. Byl to Jacob Dvaatřicátý, který Lessera pozdravil pomalým přikývnutím, při němž měl obě oči zavřené. Zbývající tři ho ignorovali, avšak Lesser byl rád, že je s nimi, i když jen jako nepřítel vítaný cizí element. Žárlivost, která na něj předtím zaútočila, už byla dávno ta tam, a tak s potěšením vychutnával příslib jara, prostupující únorovým večerem.

*

Mary bydlela v psychedelicky vymalovaném bytě ještě s jednou přítelkyní, která se živila jako ilustrátorka. Prý je moc ráda, že Lessera zase jednou vidí. A když byl někdo moc rád, že Lessera vidí, viděl i Lesser na oplátku rád jeho.

„Napadlo mě, že byste se u mě moh někdy zastavit,“ sdělila mu, „když vlastně bydlíme tak blízko u sebe. Najdete mě v seznamu.“

Přiznal se, že o tom skutečně uvažoval. „Přemýšlel jsem o tom zrovna onehdy večer, ale pak jsem si vzpomněl, že jsem vám posledně moc nevoněl.“

„Tehdy večer? To jsem ovšem litala v pěkným rauši,“ zasmála se a dotkla se jeho paže. „Vůbec jste to nemusel brát vážně a držet se zpátky.“

„Dneska jste taky v rauši?“

„Já se teď trávě vyhýbám. Napřed jsem celá blažená, ale potom se cítím strašně bídne.“

Když mluvila, dívala se mu přímo do tváře. „Vám se líbí Irene, vídte? Nejradši byste ji sněd očima.“

„Je to přece Billovo děvče.“

„Ale podle všeho vás velmi přitahuje.“

„To ta minisukně. Moc se mi líbí ty její dlouhé nohy.“

„Moje jsou ještě hezčí.“

S tím Lesser souhlasil. „Vy jste vůbec moc pěkná ženská, Mary.“ V návalu osamělosti se jí pak odvážil říct: „Kdybych vám nebyl nesympatický, hrozně rád bych vám někdy svůj obdiv konkrétně projevil.“

Mary naklonila hlavu stranou, zamžikala očima a odešla od něj. Píšu možná docela obstojně, pomyslel si Lesser, ale mluvení mi moc nejde. Píšu dobře proto, že si to pak vždycky můžu několi-krát přečíst a důkladně zredigovat. Ale když něco řeknu, zredigovat se to pak už nedá a často je to špatně. A pak ho napadlo – já asi píšu o lásce proto, že o ní tak málo vím.

Na tom večírku bylo asi tak dvacet černochů, spisovatel a Irene byli jediná běloši. Spřízněné bílé duše? Čtyři černí bratři seděli bo- sí na podlaze a v rytmicky agresivní improvizaci vytvářeli auten- tickou černošskou hudbu. Nad nimi se tyčil pátý s basou. Všichni ostatní účastníci mejdanu se vyžívali v divokém tanci. Spisovatel poslouchal a zmocňovala se ho stále silnější touha po životě. Čer- noch s přelepeným nosem bušil s očima zavřenýma do svého bon- ga. Jeho dvojčetí s flétnou, ze které tryskaly kaskády vysoko po- ložených sladkých tónů, vetkl kdosi do vousů špičaté bradky několik květů. Další se hbitými prsty probíral dvanáctistrunnou kytarou, jako by sám pro sebe vychutnával každý jednotlivý tón.

Čtvrtý černoch, který měl na sobě zlatavou blůzu a na hlavě fez, vyklepával rytmus lžící na prázdnou láhev. Stojící hudebník se houpavě mazlil se svým kontrabasem a rytmicky laskal jeho duni- vé struny. Každý z nich vytvářel kolem sebe vlastní ostrůvek zvuků. Svou hrou přesvědčovali navzájem jeden druhého, že jejich hudba je krásná a že stejně krásní jsou i oni sami. Nad nimi se rozvířal deštíník sladkého kouře a Lesser pocitoval stále větší vzrušení.

A protože byl tak vzrušený, šel požádat Irene, aby s ním šla tan- čit, ale tu právě okupoval Sam, který se vyjádřil v tom smyslu, že nemá rád, když ho někdo při tanci ruší. Irene pokrčila pokrýtec- ky rameny, jako že jí je to moc líto, ale neřekla ani slovo. Lesser si připomněl pocit žárlivosti, který ho už jednou přepadl. Krátkodobý nával, řekl si v duchu, který nesměruje k ničemu konkrétnímu a vyjadřuje pouze elementární chůč. Bill, který měl na sobě žluté maňestráky a purpurovou hedvábnou košili, na no- hou hnědé boty nad kotníky a na hlavě pestře vzorovanou čelen- ku, odvázaně-kropužil kolem Mary. Irene, v oranžové minisukni, tančila bosa, její útlé nohy poutivě pracovaly, tvář jí pokrýval tem- ný rumělec. Potom se Bill odpoutal od Mary, Irene opustila Sama a začali náruživě tančit všichni společně, jako by nikdy neměli přestat, podobně různobarevným ptákům, sledujícím své navyklé letové dráhy. Bill se na svoje děvče dobrotitivě usmíval a Irene mu oplácela pohledy plnými smutné lásky. Vypadali jako manželé.

Mary teď tančila se Samem, který se svíjel tu vztyčený, tu při ze- mi, jako čáp stížený křečemi. Mary, obě paže nad hlavou, měla v očích žár. Nakonec se od Sama odtrhla a šla tančit s Harrym.

„Poslyš,“ řekla mu, když se chvíli kroutili a rytmicky podupá- vali, „mám klíče od bytu jedný kamarádky hned tady naproti přes chodbu. Až se tu lidi dostanou ještě trochu víc do nálady, vyparím se, vklouznu tam, a jestli se ti chce, přijď za mnou. Jenom počkej aspoň tak deset minut, aby si nikdo nevyšim, že mizíme nějak moc těšně za sebou. Sam by moh mít nemístný připomínky.“

„Platí,“ souhlasil Lesser. „Ale ne aby ses ještě před tím, než tam odejdeš, moc zkárovala.“

„Bez starosti, láska. Spolehni se.“

Harry se houpal v kolenou, mával kolem sebe pažemi a nohama kopíroval rytmus hudby, a Mary Kettlesmithová, v krátkých úzkých šatickách s bílými, zelenými a temně rudými proužky, exoticky kroužila kolem něj.

Zanedlouho vyklouzla z bytu a Lesserovi začalo očekáváním věcí příštích vysychat v krku. Všiml si, že Billovi se nějak kalí zrak – toho večera pil jak duha. Irene pravidelně mizela na toaletě. Pořád ten zánět močového měchýře?

Spisovatel počkal dobrou čtvrthodinku, potom vyšel na opuštěnou chodbu a celý rozřesený vstoupil do garsonky naproti Maryinu bytu. Srdce mu tlouklo jako zvon. Mary na něj čekala v posteli, schovaná pod růžovou přikývkou. V kleci u okna se na bidýlku čepýřil kanárek.

„Nevadí ti, že jsem se už svlíkla? Je tady zima, a tak jsem si myslěla, že bude příjemnější počkat na tebe v posteli.“

Lesser z ní stáhl přikývku a díval se na ni.

„Panebože – ty jsi vážně nádherná holka.“

„Co se ti na mě líbí nejvíc, pověz.“

„Tvoje prsa a bříško. A jak jsi černá.“ Přejel rukou po její samotové kůži.

„Tys ještě nikdy neměl černošku?“

„Ne.“

„Tak z toho nedělej žádný drama. Pojď, láska – vlez si ke mně,“ vyzvala ho.

Když se svlékl a vklouzl k ní pod deku, řekla Mary: „Poslyš, Lessere, něco ti musím říct. Můj doktor mi tvrdí, že jsem tam dole hrozně úzká. Buď opatrněj, hlavně ze začátku, aby mě to nebolelo, ano?“

Slíbil, že bude něžný.

„Buď tak hodnej.“

Objali se. Přejela mu prsty zlehka po tváři a pak mu její ruka sklouzla po těle až dolů mezi nohy. Pohladil jí prsa, pokračoval přes pružné břicho a zakotvil ve vlhké škvíře jejího klína. Natáhla ruku a zhasla.

„Nezhasínej,“ požádal ji.

Zasmála se a rozsvítla.

Po chvíli, lehce zvlhlá potem a občas tiše sténajíc, Mary řekla: „Nečekej na mě a udělej si to, Harry. Já to asi nedokážu.“

„Nelíbí se ti můj pach?“

„Žádněj necejtím.“

„Tak to zkus. Já ještě chvílku počkám.“

Chvilí se snažila s ním. Pak si povzddechla. „To je marný, mně se to nepovede. Už nečekej a udělej si to.“

„Moc jsi toho vypila?“

„Jenom jednu sklenici whisky a trochu z druhý. Chtěl jsi, abych nepila, tak jsem tě poslechla.“

„Líbilo by se mi víc, kdyby ses taky udělala.“

„Mně taky, ale radši se starej sám o sebe. Pomůžu ti, když mi řekneš, co bych měla dělat.“

„Jen zůstaň takhle se mnou,“ řekl Lesser.

Zaryl jí prsty do hýždí a s rozkoší ejakuloval. Mary ho laskyplně políbila. „Zůstaň na mě ještě chvíli ležet, krásně hřeješ.“ Oběma rukama ho objala.

Lesser na ní napůl usnul. „Je to s tebou moc krásný, Mary.“

„Je mi líto, že jsem to taky nedokázala.“

„S tím si nelam hlavu.“

„Jseš totiž strašně milej, a já bych se s tebou udělala moc ráda.“

„Tak přišť,“ uklidňoval ji Lesser.

Když se pak o něco později vrátila z koupelny, pověšila mu kolem krku šňůrku se zelenými a fialovými korálky.

„Proč to?“

„Pro štěstí. Tvoje i moje,“ odpověděla. „Jsi spokojenej?“

Leželi v posteli a předávali si cigaretu.

Zeptal se jí, jestli vůbec někdy měla orgasmus.

„Když jsem se Samem, tak hekám a funím, abych mu udělala radost, ale myslím, že pravej orgasmus jsem s ním asi nikdy nezažila.“

Řekl, že se jí to jistě brzy povede.

„S tebou už to málem vyšlo.“

„Jak dlouho už se ti to nepovedlo?“

„Nechci na to myslet.“

„Máš tušení, proč ti to nejde?“

„Možná je to proto, že jsem ještě jako docela malá holka byla znásilněná. Zatáh mě na schody do sklepa a bylo to.“

„Ježíšikriste – kdo?“

„Takovej zizavej negřík, kluk z bytu nad náma. Jeho táta byl bílej a máma černoška, a ten chlap ji každou chvíli málem umlátíl. Moje máma říkala, že z toho ten jejich kluk byl tak vyšinutej, že každého na smrt nenáviděl a všem chtěl jenom ubližovat. Nakonec ho poslali někam pryč.“

„Pověz mi, Lessere,“ zeptala se Mary po chvíli, „tvoje ženský bejvaj normálně vždycky hotový?“

„Většinou ano.“

„A udělaj se někdy i víckrát za sebou?“

„Jednu takovou jsem znal.“

„Postel není zrovna moje nejoblíbenější místo.“

„Ty pláčeš, Mary?“ zeptal se Lesser.

„Kdepak, chlapče, ani náhodou.“

„Ale vypadalo to tak.“

„To není můj styl. Obvykle je to Sam, kdo klečí na chodbě u klíčový dírky a brečí,“ ujišťovala ho Mary.

★

„Salem alejkum,“ řekl Jacob Dvaatřicátý Lesserovi, když se vrátil do Maryina bytu. Mary tam odešla před ním. Jacob měl úzké oči

a na sobě tmavomodrý oblek. Jeho pohled se zaklesl do Lesserova, ale mluvil nevzrušeně, jako by odpovídal na jeho otázky.

„Jestli si myslíš, že jseš bílej, tak jseš vedle,“ prohlásil Jacob. „Ve skutečnosti jseš černej. Běloši jsou vlastně černý. A pravi běloši, to jsme právě my černý.“

„Možná tuším, co tím chceš říct.“

„Ale kdepak. Vidíš nás úplně špatně a vidíš špatně i sám sebe. Kdybys mě viděl správně, musel bys mě vidět bílýho, stejně jako já vidím tebe černýho. Myslíš si, že jsem černej, protože tvoje vnitřní oči nejsou schopný vidět svět správně.“

Lesser už raději mlčel.

„Tohle je přímý střetnutí síly zla s nádobou dobra,“ řekl Jacob, „a není na mně, abych ti vysvětloval, kdo je kdo a co je co.“

★

Mary se zamkla v koupelně a Lesser osaměl mezi početnou skupinou mlčenlivých černochů. Dohadoval se, že Sam jim asi všechno řekl a nikoho že ta informace nepotěšila. Irene stála stranou v tmavém okenním výklenku, vyhlížela ven a její tvář se přízračně odrážela ve skle. Lesser v něm viděl i sám sebe, jak se na ni dívá.

Oba máme strach, ale čeho se bojí ona?

Z druhé strany místnosti ho k sobě zavolal Bill Spear, s ústy povolenými, těžké oči kalně potažené, opilý, ale stále ještě bezpečně na nohou. Vedle něj stál Sam Clemence, tlustá lýčka ukrytá v proužkovaných kalhotách s nohavicemi dole rozšířenými, blažovanými, ale očividně posmutnělý. Kolem nich hlouček černochů s bezvýraznými tvářemi.

„Lessere, pohni tou svou bílou prdelí a pojď sem.“

A teď dostanu pořádnou nakládačku, pomyslel si. Možná proto, že jsem Mary neuspokojil. Třeba je to taková jejich hra. Prohrává vetřelec, který sexuální sežije. Je to asi nějaký starobylý rituál a já se do té hry neměl nechat zatáhnout. Dostat se do role oběti, na které

se tihle hoši pěkně vyřádí, na to jsem ještě moc mladý. Při pomýšlení na zpřelámané prsty a krví zalité oči ho zaplavovala hrůza.

Billovy zarudlé oči se dívaly velmi zamračeně. Ze všech přítomných černochoů byl nejčernější.

„Hele, kámo,“ řekl a poklepal tučnými prsty Lesserovi na prsa, až to dunělo, „my máme takovou hru – říkáme jí tučet trumfů. Hrajou to jenom černý bratři, protože bílí na ni nemají dost výdrže a fištrónu. A protože žádný běloch nemá větší cenu než půlka černocho, tak pro tebe to upravíme jen na půltučet trumfů. V té hře se válčí výhradně se slovama, a to beze všech servítků. Já řeknu něco tobě, potom ty mně, a tak dál dokola, a kdo ztratí nervy a začne volat maminku, prohřává, a my se na něj z vejšky vyserem. Je ti to jasný?“

„A jaký to má smysl?“

„Právě tenhle.“

„Já myslím, že jsme přátelé, Bille?“

„Tady nemá žádný přátele,“ upozornil Lessera Sam.

„A když nebude chtít hrát?“

„Když máš chuť šoustat černošku, moh bys mít i černej ksicht, vysvětlila mu ta černoška se světlejší pletí, přítelkyně Jacobova. „Pojďte s tím čurákem vyrazit dveře,“ navrhl flétnista s květinami ve vousecch.

Několik bratrů souhlasně přikyvovalo. Lesser cítil, jak se mu svírají varlata.

„Neboj se, začnu pěkně zlehka, aby ses moc nevyděšil,“ ujišťoval ho pronikavě chraptavým hlásem Bill. „Nezačnu kydat hnůj na tvou mámu a ségru, což obvykle děláváme, ale půjdu rovnou k zaránymu jádru věci. Poslechni si něco speciálního jenom pro tebe:

Lesser by rád udal ten svůj bílej knot, nasral si vůl místo toho do kalhot.“

Pár černochoů se zachechtalo a basista vyloudil na svůj nástroj jediný vysoký tón.

„A teď na to zkus pariřovat.“

Lesser stál a mlčel.

„Jestli se ti tahle hra nezdá, můžeme si s tebou zahrát i něco jinýho.“

„Pokra?“ zablufoval spisovatel, teď už skutečně vyděšený.

„Člověče, upadly ti koule nebo co?“

Černoši se rozesmáli.

Lesser se dovtipil, že pouze když na tu hru přistoupí, zůstane pouze při hře.

„Willie, máš místo huby reterát.“

K jeho překvapení to vzbudilo pobavené pochechtávání.

Basista tentokrát zahrál nízký tón.

Bill nenávistně zamrkal a napuchlé oči jako by se v té chvíli nedokázaly zaostřit.

„Lessere,“ řekl, když se mu konečně podařilo na něm utkvět pohledem, „vidím, že to s tebou jde do hajzlu. A že jseš jenom mrňavej rozmazlenej odpornej pidiprid, kterej si vůbec neumí vážit ani sám sebe.“

„Co to má za smysl, trumfovat se nadávkami? Jenom to posílaje vzájemnou nesnášenlivost.“

Vývolal tím výbuch nevázaného veselí.

„Slyšíte ho, poseru žvanivýho?“ ozval se podrážděně Sam.

„Pěkně prosím, přenechte tu bílou trosku laskavě mně,“ žádal Bill. „Je to můj host.“

Další chechtot.

Objevila se Irene, už v pláštěnce a s kloboukem na hlavě, koženou kabelku zavěšenou přes rameno. Její dlouhé vlasy jako by teď byly ještě delší.

Lessera napadlo, že kdyby nevlezl do postele s Mary, mohl být teď někde jinde s Irene.

„Willie, nepůjdem už domů?“ zeptala se a na Lessera se ani nepodívala. „Jsem hrozně unavená.“

„Tak jdi domů sama.“

„Ty se mnou nepůjdeš?“

„Udělej si to potěšení sama.“

„Když si ho udělám sama, co potom zbude na tebe?“

Černé sestry se hýkavě rozhiňhaly a zasmály se i někteří černí bratři. Basista se plácl přes koleno. Irene se vrátila k oknu.

„Lessere,“ začal znovu Bill, už vyloženě netrpělivý, „řek jsem ti, že jseš mrňavej rozmazlenej odpornej pidiprd. To se ani nepokoušíš mě trumfnout?“

„Když už musíš tohle dělat, proč to nenapišeš? Myslel jsem, že jseš spisovatel.“ Lesserův hlas byl chraplavý a spodky měl zvlhlé potem.

„Neopovažuj se mi říkat, co mám psát, chlapče,“ odsekl Bill a naduté se napřimil. „Nestojím o to, aby mi nějakej vyblitej bílej šašek říkal, co mám dělat.“

„Amen,“ potvrdil to Jacob Dvaatřicátý.

Strach v Lesserovi probudil hněv. „Jestli proti mně něco máš, proč mi to něrekneš rovnou? Proč k tomu potřebuješ tuhle debilní hru? Jestli tím chceš naznačit, že to vlastně není tvoje věc, ať mi to tedy řekne Sam.“

„Říkal jsem ti, abys sem toho praštěného hovnožrouta nezval,“ vyčítal Billovi Sam.

Jacob Dvaatřicátý souhlasně přikývl.

„Jak mi odpovíš na ty slova, kterejma jsem po tobě hodil?“ naléhal Bill naštvaně. „Jak dlouho se tu ještě budeš takhle zbaběle posírat?“

„Třeba bych ti moh říct, že jseš jenom ubohej špinavej čurák.“ Zahlédl Irene, jak se mu z druhé strany místnosti snaží gestem naznačit, aby raději mlčel.

„Beru to zpátky.“

„Hovno bereš zpátky,“ vyštěkl Bill a přiblížil rozpálenou tvář k Lesserově. „To pravidla týhle hry nepřipouštěj. Ale nechtěl bys to třeba vzít zpátky proto, žeš mi chtěl vlastně říct něco trošku jinýho? Nechtěls mi místo toho říct, že jsem jenom ubohej špinavý?“

vej *negerskej* čurák, a v poslední chvíli jsi k tomu nenašel odvahu? Mluv pravdu, člověče.“

„Tak já ti řeknu pravdu, když chceš. Napadlo mě to, protože jsem věděl, že právě tohle bys rád slyšel.“

„Tak fajn. V pořádku,“ pokračoval Bill. „Ale já ti teď povím ještě něco. Víš, co ty jseš? Uprděnej, zastranej, buzerantskej, zkurvenej, zlodějskej *icitik*.“ Odděloval pomalu jedno slovo od druhého a poslední důrazně vyštěkl.

Černoši souhlasně mručeli. Hrač na bongo vyloudil slabý tón. Sam si zpod brýlí vytřel šťastnou slzu.

„Pochopil jsem, oč tu jde,“ řekl Lesser, „a tuhle hru končím. To je moje poslední slovo.“

Ozvalo se tlumené mumláni. Pokoj čpěl potem. Předpokládal, že vzápětí dostane po hubě, ale nikdo se ani nehnul. Ti, kdo ještě přihlíželi, vypadali najednou nějak znuděně. Muž s červeným fězem na hlavě zívá. Basista začal balit svůj nástroj. Hosté se pomalu trousili ven. Bill vypadal docela spokojeně a Jacob Dvaatřicátý slastně pokuřoval doutník.

Lesser si z věšáku na stěně vzal klobouk a kabát a zamířil ke dveřím. Když míjel Irene, vrhla po něm nahořklý pohled.

Tři černí bratři popoběhli ke dveřím, aby mu zastoupili cestu, ale Bill na ně promikavě hvízdal a pokynul jim, aby ustoupili.

„Nechte toho bílýho parchanta jít.“

A ten parchant, bělejší než kdy předtím, pokořený až k podrážkám bot, ale pořád ještě celý, vyšel z bytu právě ve chvíli, kdy z koupelny vyběhla Mary a vrhla se Irene kolem krku.

✱

Lesser se zastavil o blok dál na druhé straně ulice, pod rozbitým pouličním světlem, a doufal, že Irene tam třeba přijde za ním, ale když se objevila, byl s ní i Willie. Vydali se opačným směrem. Lesser o ní potom snil celou noc. Zdálo se mu, že za ním přišla do

pokoje a seděli spolu, aniž by se jeden druhého dotkli, protože už byla provdaná za Willieho. Když se do tmy probudil, měl jí plnou hlavu, a podle tíhy, která mu drtila srdce, poznal, že se do toho děvčete zamiloval.

*

Bill se celý ufuněný objevil příštího dne odpoledne, když skončil s psaním. Dřepěl v Lesserově olezlé lenošce, macaté ruce sepnuté mezi sukovitými koleny, a zaryval pohled do podlahy. Vypadal, jako by se o palec zmenšil a ztratil na váze. Montérky, oblečené přes čerstvě vypraný mohutný zelený svetr, na něm zplihle visely. Upravil si na nose brejličky s kovovými obroučkami a pohládl naježené konce svého mongolského kníru.

„Dneska jsem se nezmoh ani na jedinou všivou řádku. Člověče, já mám kocovinu větší než sloní prdel.“

Lesser seděl bez hnutí a beze slova.

Bill pokračoval: „Lessere, je ti doufám jasný, že jsem ti večera večer zachránil kůži.“

„Vážně?“

„Sam chtěl, aby tě kamarádi zvalchovali a nakopali ti do kouli. Za to, že jsi vlezl na jeho holku. Ale já jsem tě radši zatah do tý blbě hry, aby se mohli pokochat, jak se srašíš tímhle způsobem, a zašla jim chuť na tvou krev.“

Lesser řekl, že v tom případě je mu moc vděčný.

„Ale nevyvádáš na to.“

„Čestné slovo.“

„Chtěl jsem jenom, abys věděl, o co vlastně šlo.“

Lessera potom napadlo, že by to radši nevěděl. Aby si nemusel komplikovat život vděkem či nevděkem. A mohl Willieho děvče milovat pěkně v klidu a pohodě.

*

Jednou pozdě odpoledne se Lesser choulí ve výklenku před vchodem do cizího domu a sleduje, jak padá snůh. A z té sněhové záclony najednou vyhlédne černá hlava, upřeně se na něj zadívá a vzápětí zmizí; jako měsíc, když zajde za mraky. Jenže tahle černá hlava je vlastně schovaná uvnitř jeho vlastní hlavy. Celý den se trápí kvůli Billovi – ten chlap toho má tak málo – proč bych ho měl ještě o něco okrádat? Jestli ovšem to děvče miluje – kdyby ne, tak bych mu zase tak moc neublížil. Tohle kdybych věděl.

Čeká v tom přístřešku pět schodů nad chodníkem, na druhé straně ulice proti domu, ve kterém Irene bydlí, činžáku z červěných cihel na Západní jedenácté. Dopoledne se tam byl podívat a ve vestibulu objevil schránku na dopisy se štítkem, na kterém stálo IRENE BELLOVÁ – WILLIE SPEARMINT. Harry si představuje dopis ukrytý v té schránce – dopis, který už tolikrát psal, ne ovšem na papír. Vidí Willieho, jak si na něj svítí sirkou a čte ho.

V tom listě se píše o Lesserově lásce. Willie ho dočte a přiloží k němu zápalku. Možná by to takhle opravdu udělal, kdyby tam byl. Kdyby tam bylo to psaní. Ale Willie je ve své místnosti ve čtvrtém patře Levenspielova opuštěného domu a usilovně pracuje na své nové knize. Zato Lesser se od toho dopoledne po mejdanu u Mary minulý týden nedokáže soustředit. Chodí po pokojí sem a tam, a když se posadí ke stolu, psaní mu zoufale nejde, takže zase vstane.

Toho dne se vůbec nepokoušel psát. Hned ráno odešel z domu. Zamířil na Pátou avenue, chytil tam autobus a potom pěšky přešel na Šestou. Zazvonil, ale Irene nezasíhl – odešla do divadla na zkoušku. Vrátil se domů a zkusil psát, ale nezmohl se ani na řádku a na sklunku dne se k Ireninu domu vypravil znovu. Předtím si umiňoval, že nikam nepůjde. Zůstaň, kde jsi, člověče. Počkej tady, ono tě to třeba přejde. Teď není zrovna vhodná chvíle k tomu, aby ses zamiloval. Willie je velmi komplikovaná osobnost. Lesserovi bylo jasné, že běloch, který by se zapletl s Irene, by mu asi byl silně proti myslí.